

ANTISOCIAL PERSONLIGHEDSFORSTYRRELSE

MORTEN HESSE

CENTER FOR RUSMIDDELFORSKNING

AARHUS UNIVERSITET

HVAD ER ANTISOCIAL PERSONLIGHEDSFORSTYRRELSE?

- Et livslangt mønster af adfærd, som krænker andres rettigheder
- Må ikke kunne forklares ved anden psykisk sygdom
- Begynder før det fyldte 15. år
- Er vedvarende fra 18-årsalderen

FORLØBERE I BARNDOM

- Mobber eller truer
- Starter slagsmål
- Har brugt våben
- Grusom mod mennesker
- Grusom mod dyr
- Røver
- Presser andre seksuelt
- Brandstiftelse
- Hærværk
- Indbrud
- Lyver
- Stjæler
- Stikker af
- Bliver væk natten over
- Pjækker

VOKSENKRITERIER (DSM-5)

- Bryder loven
- Bedrageriskhed
- Impulsivitet
- Irritabilitet
- Hensynsløshed mht. sikkerhed
- Uansvarlighed
- Nedsat evne til anger

HVOR MANGE?

- Cirka 1 ud af 5 med alkoholafhængighed
- Cirka 2 ud af 5 med stofafhængighed
- Cirka 1 ud af 100 i normalbefolkning

HVORFOR SÅ MANGE MED STOF- OG ALKOHOLPROBLEMER?

- Lyver for at skjule misbrug?
- Stjæler for at finansiere?
- Aggressiv på grund af pres?

ET SPEKTRUM...

CASEILLUSTRATIONER

- Moderat antisocial
- ”Johnny vil gerne have forlænget sine sygedagpenge”
- Svær antisocial
- ”Claus skal udredes for ADHD”

SAMMENHÆNG MELLEM SVÆRHEDSGRAD, STRATEGIER OG BEHANDLINGSMÅL

Sværhedsgrad	Strategier	Behandlingsmål
Meget høj	Monitorering af adfærd	Skærme andre, sikre patientens daglige velfærd
Høj	Monitorering, skabe forståelse for sammenhæng mellem handling og konsekvenser	Reducere kriminogene faktorer, engagere i hjælpeforanstaltninger
Moderat	Rammesætning, psykoedukation og psykoterapeutiske interventioner	Forbedre engagement, fastholde i behandling og støtteforløb
Lav	Behandling primært ud fra andre behandlingsbehov	Reducere misbrug, forbedre socialt netværk

Efter: Personlighed og Personlighedsforstyrrelser: En Grundbog. Redigeret af Erik Simonsen og Birgit Bork Mathisen, Hans Reitzel 2017. kapitel 19: Behandling af den dyssociale patient

SÅ HVAD KAN VI GØRE?

På Center for Rusmiddelforskning har vi udviklet og testet "Ro På" (Engelsk "Impulsive Lifestyle Counselling")

PROJEKT "RO PÅ"

- <http://www.stofbladet.dk/6storage/586/51/stof26.28.pdf>
- http://psy.au.dk/fileadmin/site_files/filer_rusmiddelforskning/dokumenter/redskaber/_Ro_paa_-_arbejdsbog.pdf
- <https://bmcpсихiатry.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12888-015-0661-0>
- <https://bmcpсихiатry.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12888-016-1165-2>